

MINISTRI KÄSKKIRI

Kriminaalpoliitika osakonna põhimäärus

Käskkiri kehtestatakse Vabariigi Valitsuse seaduse § 47 lõike 2 alusel.

I. Üldsätted

- 1.1. Kriminaalpoliitika osakond on Justiits- ja Digiministeeriumi struktuuriüksus, mis allub vahetult asekanclerile.
- 1.2. Kriminaalpoliitika osakonna struktuuriüksused on:
  - 1.2.1. arenduse ja kriminaalstatistika talitus;
  - 1.2.2. karistusõiguse ja menetluse talitus;
  - 1.2.3. kriminaalkoostöö ja õigusloome talitus.
- 1.3. Kriminaalpoliitika osakond teeb oma ülesannete täitmisel koostööd ministeeriumi teiste struktuuriüksustega.

II. Kriminaalpoliitika osakonna ülesanded

- 2.1. Kriminaalpoliitika osakonna põhiülesanded on riikliku kriminaalpoliitika kujundamine ja selle elluviimise jälgimine.
- 2.2. Kriminaalpoliitika osakond tema pädevuses olevate ülesannete täitmiseks:
  - 2.2.1. viib läbi riikliku kriminaalpoliitika kujundamiseks vajalikke uuringuid, koostab ja analüüsib kriminaal- ja väärteomenetluse statistikat ning analüüsib süüteoennetuse, kriminaalmenetluse ja karistuste täideviimise praktikat;
  - 2.2.2. määratleb süüteoennetuse, kriminaalmenetluse ja karistuste täideviimise süsteemi strateegilised arengusuunad ning jälgib nende elluviimist;
  - 2.2.3. analüüsib süüteoennetuse, süüteomenetluse ja karistuste täideviimise süsteemi kulusid ning teeb riigieelarve koostamisel vastavasisulisi ettepanekuid;
  - 2.2.4. koordineerib lähtuvalt Riigikogu poolt kinnitatud kriminaalpoliitika põhialustest süüteoennetust riigis, sealhulgas valdkonnaülest ennetust, vägivallaennetust ja inimkaubanduse vastast tööd, ning riiklikku korrupsioonivastast tegevust, sealhulgas korraldab ennetusnõukogu tööd;
  - 2.2.5. valmistab ette Vabariigi Valitsuse ja justiits- ja digiministri pädevusse kuuluvad prokuratuuri ja Eesti Kohtuekspertiisi Instituuti puudutavad ettepanekud ja õigusaktide eelnõud;
  - 2.2.6. teostab prokuratuuri ja Eesti Kohtuekspertiisi Instituudi üle teenistuslikku järelevalvet;
  - 2.2.7. lahendab prokuratuuri ja Eesti Kohtuekspertiisi Instituudi tegevuse kohta esitatud avaldusi ja kaebusi küsimustes, mis kuuluvad ministeeriumi pädevusse;
  - 2.2.8. töötab välja ja analüüsib õigusaktide eelnõusid karistusõiguse, kriminaal- ja väärteomenetlusõiguse valdkonnas, tagab nende vastavuse rahvusvahelisele ja Euroopa Liidu õigusele ning analüüsib valdkonnaga seonduvat rahvusvahelist ja Euroopa Liidu õigust;
  - 2.2.9. algatab ja viib ellu kriminaaljustiitsüsteemi arendusprojekte;
  - 2.2.10. valmistab karistusõiguse, kriminaal- ja väärteomenetlusõiguse valdkonnas ette rahvusvaheliste lepingute sõlmimist ja konventsioonidega ühinemist;
  - 2.2.11. korraldab kriminaalpoliitilistes küsimustes koostööd Euroopa Liidu, muude rahvusvaheliste organisatsioonide ning välisriikidega;

- 2.2.12. osaleb süüteoennetuse, süüteomenetluse ja karistuste täideviimise valdkonna infosüsteemide arendamisel;
- 2.2.13. menetleb rahvusvahelisi õigusabitaotlusi kriminaalõiguse valdkonnas;
- 2.2.14. tagab Riigikogu kriminaalpoliitika põhialuste täitmise ja järelevalve täitmise üle;
- 2.2.15. osaleb ministeeriumi eelarve ettevalmistamises;
- 2.2.16. annab osakonna pädevuste piires teistele riigiasutustele ja isikutele konsultatsioone;
- 2.2.17. suhtleb osakonna pädevuste piires avalikkusega;
- 2.2.18. osaleb kriminaalpoliitilistes küsimustes rahvusvaheliste kohtutega suhtlemises ja nende menetluses olevates asjades seisukoha andmisel;
- 2.2.19. tagab Justiits- ja Digiministeeriumi ja justiits- ja digiministri esindamise osakonna vastutusvaldkonda kuuluvate seaduste ja ülesannete pinnalt tõusetunud kohtuvaidlustes.

III. Osakonna juhtimine

- 3.1. Osakonna tööd juhib osakonna juhataja kohuseid täitev asekanstler, kes korraldab osakonna pädevusse kuuluvate ülesannete täitmist.
- 3.2. Asekanstleri nimetab ametikohale ja vabastab ametikohalt minister kanstleri ettepanekul.
- 3.3. Asekanstleri äraolekul asendab teda kanstleri poolt määratud ametnik.
- 3.4. Asekanstler:
  - 3.4.1. vastutab osakonnale pandud ülesannete õigeaegse ja kvaliteetse täitmise eest ja annab sellest aru kanstlerile;
  - 3.4.2. määrab osakonna tööjaotuse ning töötab koostöös üldosakonnaga välja asekanstlerile alluvate ametnike ja töötajate ametijuhendid;
  - 3.4.3. teostab järelevalvet osakonna tööülesannete ja tööplaani täitmise üle;
  - 3.4.4. teeb ettepanekuid palgafondi jaotamise kohta osakonna ametnike ja töötajate osas.

IV. Talituse juhtimine

- 4.1. Talitust juhib talituse juhataja, kes korraldab talituse pädevusse kuuluvate ülesannete täitmist.
- 4.2. Talituse juhataja nimetab ametikohale ja vabastab ametikohalt kanstler asekanstleri ettepanekul.
- 4.3. Talituse juhataja allub vahetult asekanstlerile.
- 4.4. Talituse juhataja:
  - 4.4.1. vastutab talitusele pandud ülesannete täitmise eest ja annab sellest aru asekanstlerile;
  - 4.4.2. teostab järelevalvet talituse ametnike ja töötajate tööülesannete täitmise üle;
  - 4.4.3. määrab talle alluvate ametnike ja töötajate tööjaotuse ning töötab koos üldosakonnaga välja nende ametijuhendid;
  - 4.4.4. teeb ettepanekud palgafondi jaotamise kohta talle alluvate ametnike ja töötajate osas.
- 4.5. Talituse juhataja äraolekul asendab teda kanstleri poolt määratud isik.

V. Arenduse ja kriminaalstatistika talituse ülesanded

- 5.1. Arenduse ja kriminaalstatistika talituse ülesanded on:
  - 5.1.1. andmepõhiseks poliitikakujundamiseks ja otsustamiseks vajaliku kriminaalstatistika koondamine ja analüüs;
  - 5.1.2. kriminaalpoliitiliste õigusaktide ja strateegiliste dokumentide eel- ja järelanalüüside koostamine ning eelnõude seletuskirjades mõjude hindamine;
  - 5.1.3. riigi kriminaalpoliitika kujundamiseks vajalike uuringute ja tegevusanalüüside läbiviimine ja rahvusvaheliste parimate praktikate kaardistamine;
  - 5.1.4. süüteoennetuse, süüteomenetluse ja karistuste täideviimise praktika analüüs;
  - 5.1.5. süüteoennetuse, süüteomenetluse ja karistuste täideviimise süsteemi kulude analüüs ja riigieelarve koostamisel vastavasisuliste ettepanekute tegemine;
  - 5.1.6. koostöö Euroopa Liidu, rahvusvaheliste organisatsioonide ja välisriikidega talituse pädevusse kuuluvates kriminaalpoliitilistes küsimustes;
  - 5.1.7. osalemine süüteoennetuse, kriminaalmenetluse ja karistuste täideviimise valdkonna infosüsteemide arendamisel;

5.1.8. täidab muid õigusaktidest või kõrgemal seisvalt juhilt tulevaid ülesandeid.

VI. Karistusõiguse ja menetluse talituse ülesanded

6.1. Karistusõiguse ja menetluse talituse ülesanded on:

- 6.1.1. õigusloome karistusõiguse, kriminaalmenetluse, väärteomenetluse ja korrupsiooniennetuse valdkondades;
- 6.1.2. õigusaktide eelnõude kooskõlastamine ja arvamuse andmine harukaristusõiguses ja süüteomenetlusõiguses, sh Euroopa Liidu algatuste puhul;
- 6.1.3. karistusõiguse, kriminaal- ja väärteomenetlusõiguse valdkonnas rahvusvaheliste lepingute sõlmimise ja konventsioonidega ühinemise ettevalmistamine;
- 6.1.4. osalemine Euroopa Liidu justiits- ja siseküsimuste valdkonna õigusloomes;
- 6.1.5. Euroopa Inimõiguste Kohtule, Euroopa Liidu Kohtu eelotsusetaotlustele ja Riigikohtule arvamuste koostamine;
- 6.1.6. täidab muid õigusaktidest või kõrgemal seisvalt juhilt tulevaid ülesandeid.

VII. Kriminaalkoostöö ja õigusloome talituse ülesanded

7.1. Kriminaalkoostöö ja õigusloome talituse ülesanded on:

- 7.1.1. rahvusvaheline ja riigisisene kriminaaljustiitskoostöö, sh kriminaaljustiitsüsteemi kitsaskohtade ja arendusvajaduste väljaselgitamine, analüüs ja süntees;
- 7.1.2. õigusloome rahvusvahelise kriminaaljustiitskoostöö ja karistuste täideviimise valdkondades;
- 7.1.3. prokuratuuri ja prokuröriteenistust ning kohtuekspertiisi toetav õigusloome ja korraldus;
- 7.1.4. teiste ministriumide karistust ja menetlust puudutavate õigusaktide kooskõlastusringil sisendi andmine;
- 7.1.5. kriminaalpoliitikat puudutavate Euroopa Liidu horisontaalsete seisukohtade koostamise koordineerimine;
- 7.1.6. rahvusvahelise kriminaaljustiitskoostöö arengusuundade määratlemine;
- 7.1.7. jõustunud konventsioonidest ja õigusabilepingutest tulenevate ja kriminaalasjades esitatud õigusabitaotluste menetlemine ning nende täitmise kontrollimine;
- 7.1.8. pädevuse piires rahvusvaheliste õigusabilepingute eelnõude koostamises ja sõlmimise ettevalmistamises osalemine;
- 7.1.9. õigusabi valdkonda reguleerivate konventsioonidega ühinemiste ettevalmistus;
- 7.1.10. valdkonnaülese ja inimkaubanduse ennetuse ning ennetusnõukogu töö koordineerimine;
- 7.1.11. karistusõiguse, süüteomenetluse ja rahvusvahelise kriminaaljustiitskoostöö digitaliseerimise, valdkondlike infosüsteemide ja registritega seonduvate õiguslike ning tehniliste tegevuste koordineerimine talituse pädevuse piires;
- 7.1.12. valdkondlik koostöö menetlusasutuste, infotehnoloogia arendajate, ministriumite ja erinevate asutustega riigisiselt ja rahvusvahelisel, sh Euroopa Liidu tasandil;
- 7.1.13. Prokuratuuri ja Eesti Kohtuekspertiisi Instituudi teenistuslik järelevalve;
- 7.1.14. Prokuratuuri ja Eesti Kohtuekspertiisi Instituudi tegevuse kohta esitatud avalduste ja kaebuste lahendamine küsimustes, mis kuuluvad ministriumi pädevusse;
- 7.1.15. täidab muid õigusaktidest või kõrgemal seisvalt juhilt tulevaid ülesandeid.

VIII. Rakendussäte

8.1. Käskkiri jõustub 1. märtsil 2025. aastal.

(allkirjastatud digitaalselt)

Liisa-Ly Pakosta
Justiits- ja digiminister